TLV

TANDVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET

TLV:s uppföljning av läkemedel för behandling av inflammatoriska led-, tarm- och hudsjukdomar

Regiondialog 24 oktober 2025

Agenda	Hålltider
• **TLV hälsar välkomna**	**12:30-12:40**
• Bakgrund och syfte med temat	12:40-12:50
• Övergripande kostnadsanalys	12:50-13:15
• Översikt av grupper, subventioner och omprövningar	13:15-13:45
• Summering och avslut	13:45-14:00

TLV

Agenda	Hålltider
• TLV hälsar välkomna	12:30-12:40
• **Bakgrund och syfte med temat**	**12:40-12:50**
• Övergripande kostnadsanalys	12:50-13:15
• Översikt av grupper, subventioner och omprövningar	13:15-13:45
• Summering och avslut	13:45-14:00

Utgångspunkter för diskussion läkemedel för behandling av inflammatoriska sjukdomar

- Läkemedel för behandling av inflammatoriska sjukdomar står för den största kostnadsökningen enligt TLV:s senaste kostnadsrapport.
- TLV har uppfattat att det finns ett intresse i regionerna att diskutera detta område.
- Kan regioner, mot bakgrund av ökande kostnader och många behandlingsalternativ, uppnå en mer kostnadseffektiv användning och större kostnadskontroll? Kan TLV stödja regionerna i arbetet och i så fall hur?

Syfte med temat

- Att visualisera hur användning och kostnader för området har förändrats över tid.
- Att skapa förståelse för vad som ligger bakom de stora kostnadsökningarna på området.
- Att diskutera hur regionerna och TLV kan arbeta för att bidra till en mer kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning av läkemedel för behandling av inflammatoriska led-, tarm- och hudsjukdomar.

Läkemedel för behandling av inflammatoriska sjukdomar står för den största kostnadsökningen 2024 enligt TLV:s kostnadsrapport.

Figur 7 Kostnadsförändring 2023–2024 per läkemedelsgrupp. Totala kostnadsförändringar samt kostnadsförändringar (exklusive återbäring) uppdelat för läkemedel utan generisk konkurrens och läkemedel i periodens vara-systemet.

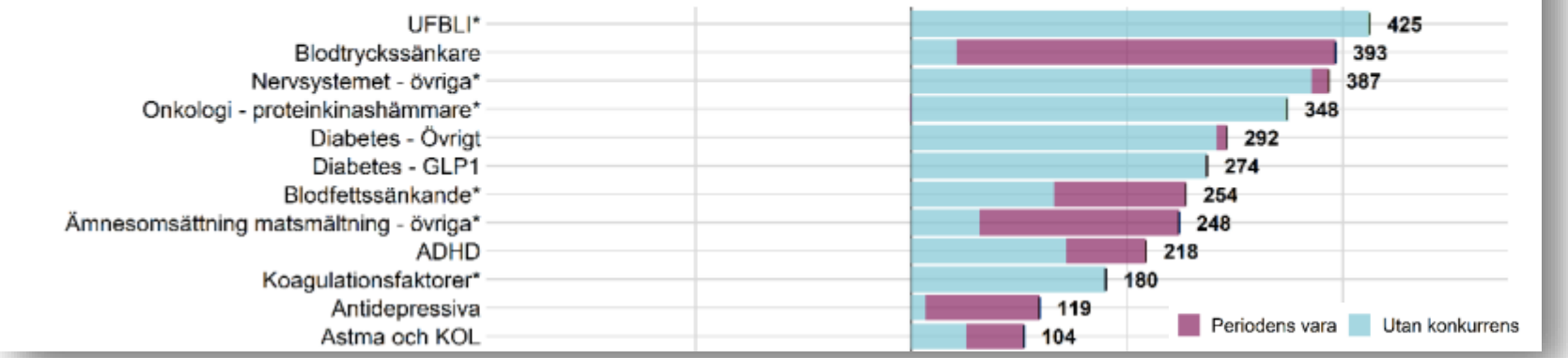

*Källa: TLV:s kostnadsrapport 2024. Utvalda, främst biologiska, läkemedel vid inflammatoriska sjukdomar (UFBLI) representerar en grupp läkemedel utvalda av Socialstyrelsen till deras prognos av läkemedelsförsäljningen. Gruppen inkluderar **inte** TNFα-hämmare.*

TLV

Ökade kostnader men också förbättrade patientutfall

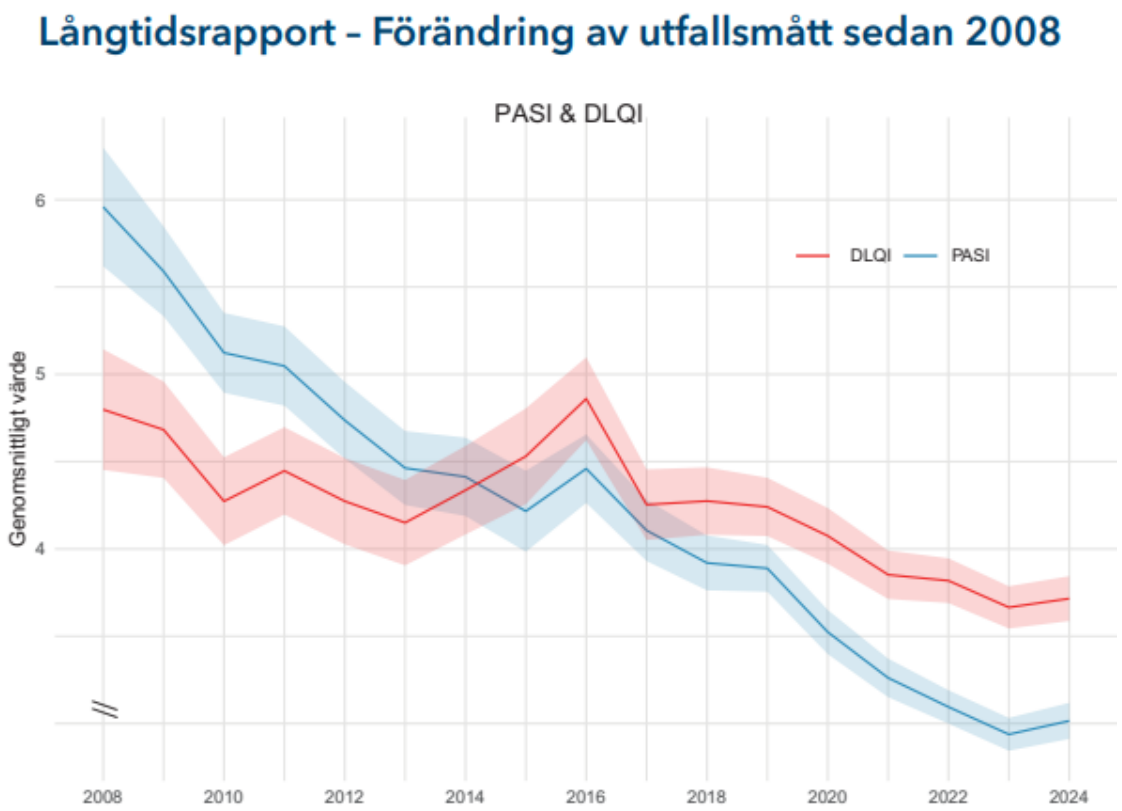

Figur 8: Genomsnittligt DLQI (rött) och och PASI (blått) över tid. Skuggade linjer representerar ett 95 %-igt konfidensintervall.

- Exempel från kvalitetsregistret för psoriasis
  - Psoriasis Area Severity Index (PASI) är en bedömningsskala från 0-72 (lägre är bättre)
  - Dermatology Life Quality Index (DLQI) är ett patientrapporterat mått på livskvalitet hos patienter med psoriasis (lägre är bättre)
  - Observera att värdena är genomsnitt för de patienter som finns registrerade vid tidpunkten. Dessa kan ha olika svår sjukdom och olika behandling.

Källa: PsoReg:s årsrapport för 2024

TLV

Agenda	Hålltider
• TLV hälsar välkomna	12:30-12:40
• Bakgrund och syfte med temat	12:40-12:50
• **Övergripande kostnadsanalys**	**12:50-13:15**
• Översikt av grupper, subventioner och omprövningar	13:15-13:45
• Summering och avslut	13:45-14:00

Om analysen

- Datakällan är Läkemedelsregistret (Socialstyrelsen), för ett urval av anti-inflammatoriska läkemedel (se nästa bild).
  - Rekvisionsförssäljning och läkemedel med hög förskrivning inom rekvisition har valts bort.
- För indikationer har förskrivningsdata länkats med ICD koder från Patientregistret (Socialstyrelsen).
- Kostnader visas som AUP inom förmån. D.v.s. att förskrivningen har varit ”med förmån”, men patienten kan ha betalt (en del av) beloppet i patientavgift enligt högkostnadsskyddet.
- Återbäring har inte tagits bort från AUP om inte annat anges, av sekretesskäl.

Antiinflammatoriska läkemedelsgrupper som ingår i analysen

Grupp	Läkemedel	Indikation	Begränsning
TNF	Etanercept, adalimumab, Cimzia, Symponi	Alla utom AD, mm	Generell subvention
IL-12/23	Ustekinumab	PPso, PsA, CD, UC	Efter TNF
IL-23	Skyrizi	PPso, PsA, CD, UC	Efter TNF
IL-23	Tremfya	PPso, PsA, CD, UC	Bara PPso, PsA, efter TNF
IL-23	Ilumetri	PPso	Bara Ppso efter TNF
IL-17	Bimzelx	PPso, PsA, AS mm	Bara PPso, PsA, efter TNF
IL-17	Cosentyx	PPso, PsA, AS mm	PPso, PsA, AS efter TNF
IL-17	Kyntheum	PPso	Bara PPso efter TNF
IL-17	Taltz	PPso, PsA, AS	Bara PPso, PsA, efter TNF
IL-4/13	Dupixent	AD (och bl a astma, prurigo nodularis, rinosinuit med näspolyper och KOL)	För AD för patienter som saknar behandlingsalternativ Astma och prurigo nodularis efter terapisvikt
IL-13	Adtralza, Ebglyss	AD	För patienter som saknar behandlingsalternativ
JAK	Olumiant	RA, AD (alopeci mm)	För RA endast efter TNF, för AD efter topikal och systemisk terapi
JAK	Xeljanz	RA, PsA, AS, UC (mm)	Efter TNF
JAK	Rinvoq	RA, PsA, AS, AD, CD, UC (mm)	för AD efter topikal och systemisk terapi; övriga efter TNF
JAK	Jyseleca	RA, UC	Efter TNF
JAK	Cibinqo	AD	för AD efter topikal och systemisk terapi
Integrin	Entyvio	CD, UC	Efter konventionell behandling och TNF; i tredje linjen efter TNF

AD = atopisk dermatit, PPso = plackpsoriasis, PsA = psoriasisartrit, CD = Crohns sjukdom, UC = ulcerös kolit, AS = ankyloserande spondylit, RA = reumatoid artrit, KOL = kroniskt obstruktiv lungsjukdom

TLV

Antiinflammatoriska läkemedel i förmånerna

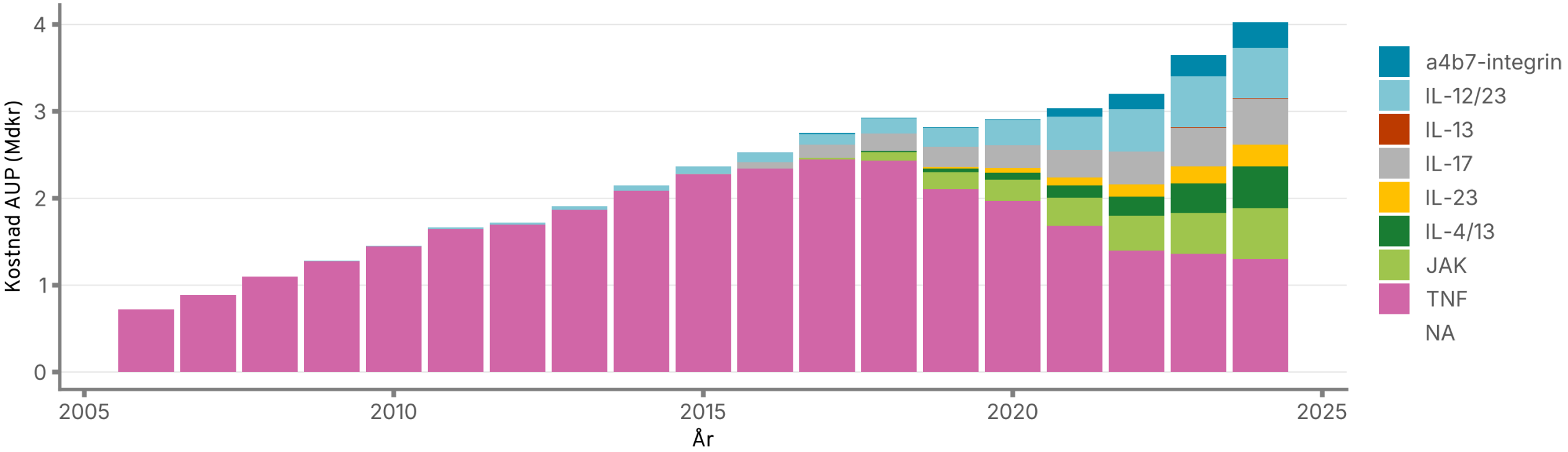

Tidslinje för förmånsbeslut

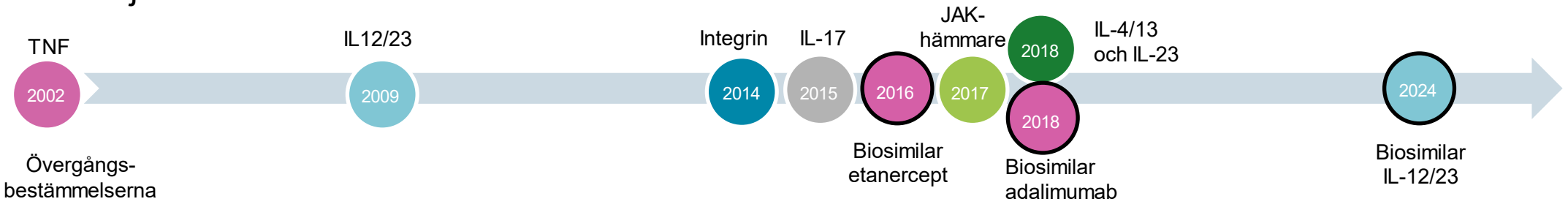

Totalkostnad per region varierar stort över tid (2015-2024)

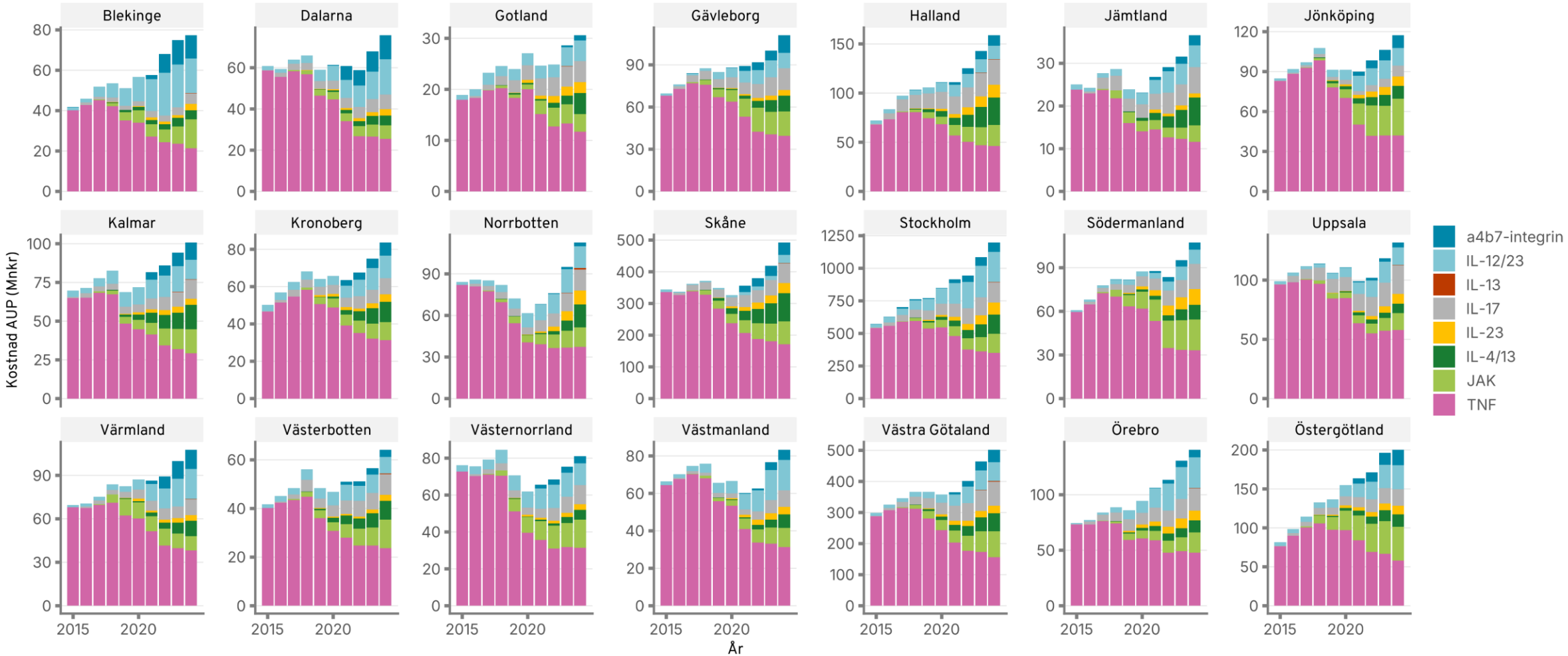

Vänligen notera att y-axeln är anpassad efter varje regions högsta årskostnad och inte justerad för befolkningsstorlek. Det går därför inte att jämföra höjden på staplarna mellan regioner. Däremot kan dessa grafer tydliggöra kostnadsutvecklingen över tid **inom en region**.

Diagnoserna för de antiinflammatoriska läkemedlen överlappar

ICD-kod	Diagnos	Diagnosgrupp
L40 utan L40.5	Psoriasis utan ledsjukdom	hud
L41	Parapsoriasis	hud
L40.5	Psoriasis med ledsjukdom	led
M05	Seropositiv reumatoid artrit	led
M06	Annan reumatoid artrit	led
M07	Ledsjukdomar vid psoriasis och tarmsjukdomar	led
M08	Juvenil artrit	led
M09	Juvenil artrit vid sjukdomar som klassificeras på annan plats	led
M13	Annan artrit	led
M45	Ankyloserande spondylit [Bechterews sjukdom]	led
M46	Andra inflammatoriska sjukdomar i ryggraden	led
M86	Osteomyelit (benröta)	led
K50	Crohns sjukdom	magtarm
K51	Ulcerös kolit	magtarm
K52	Annan icke-infektiös inflammation i magsäcken och tarmen	magtarm

*Observera att atopisk dermatit inte ingår här.

Andel patienter (%) i resp. diagnosgrupp*

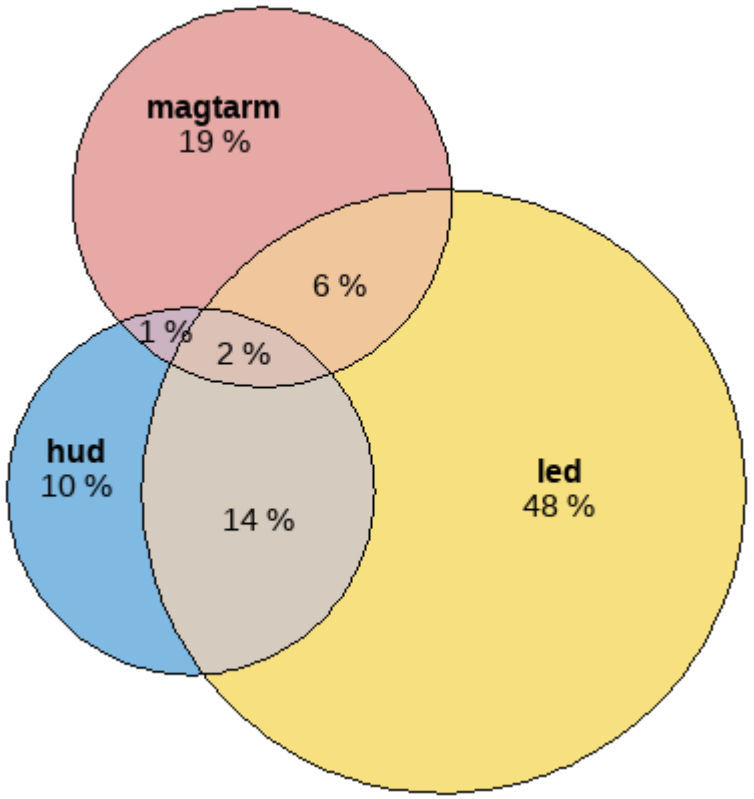

*Baserat på antal patienter med något av läkemedlen med minst en diagnos i patientregistret

TLV

Antal patienter som behandlas med någon av läkemedelsgrupperna har ökat kraftigt

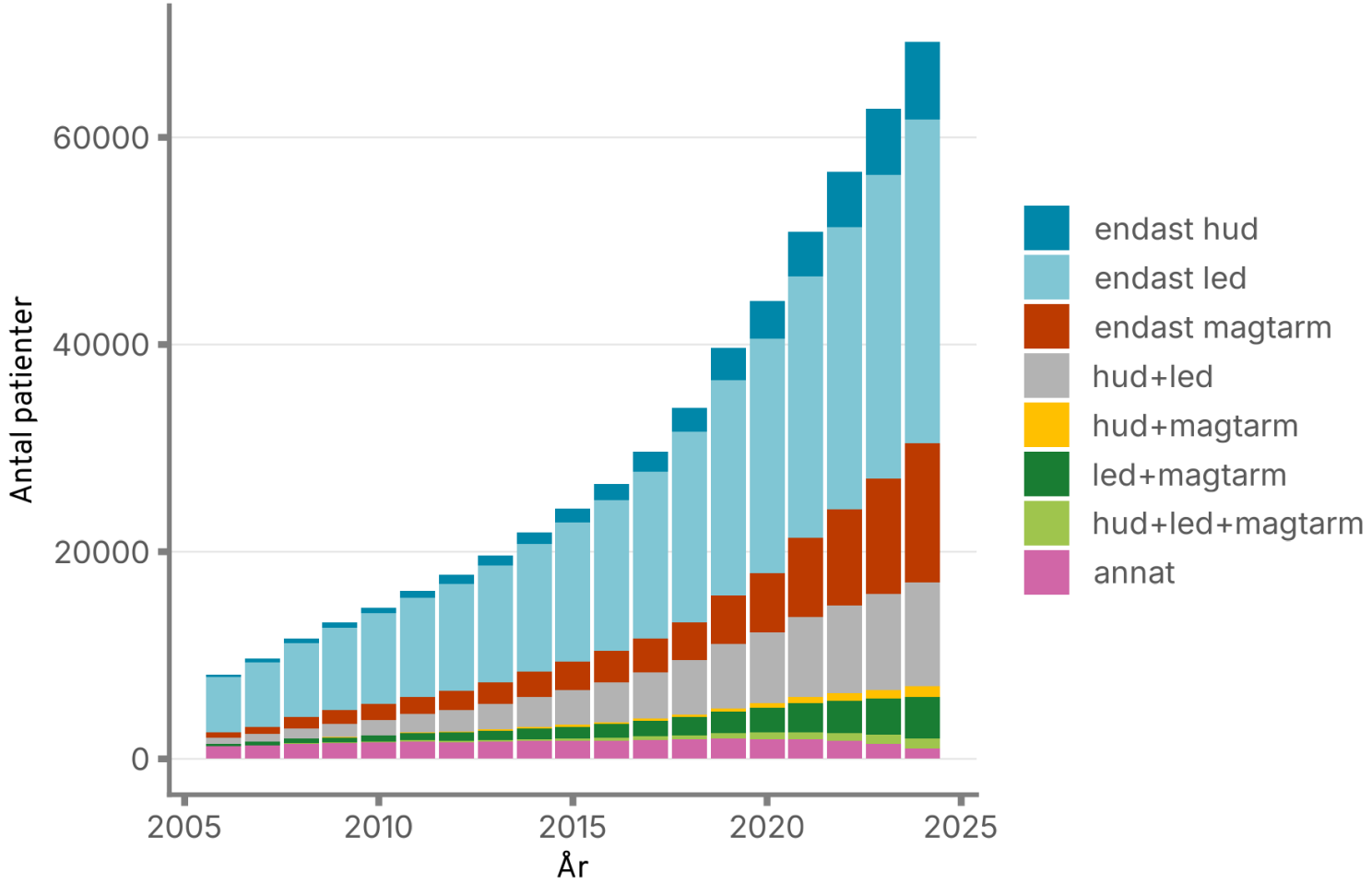

TLV

Kostnader per diagnosgrupp

Kostnaderna inom terapiområde "magtarm" ökar mest

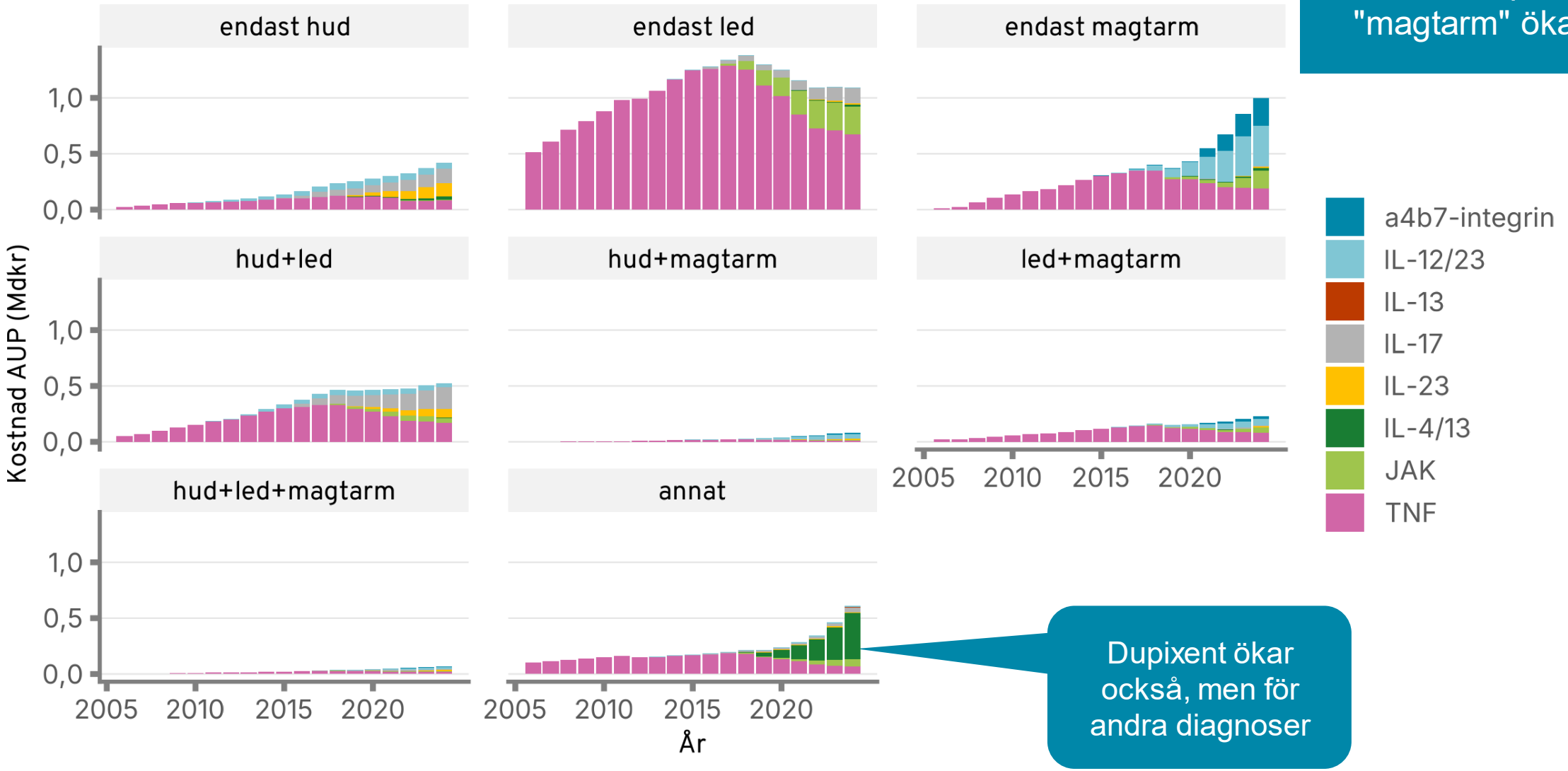

Dupixent ökar också, men för andra diagnoser

TLV

Stora skillnader i kostnad per dygnsdos (DDD) mellan grupper av substanser

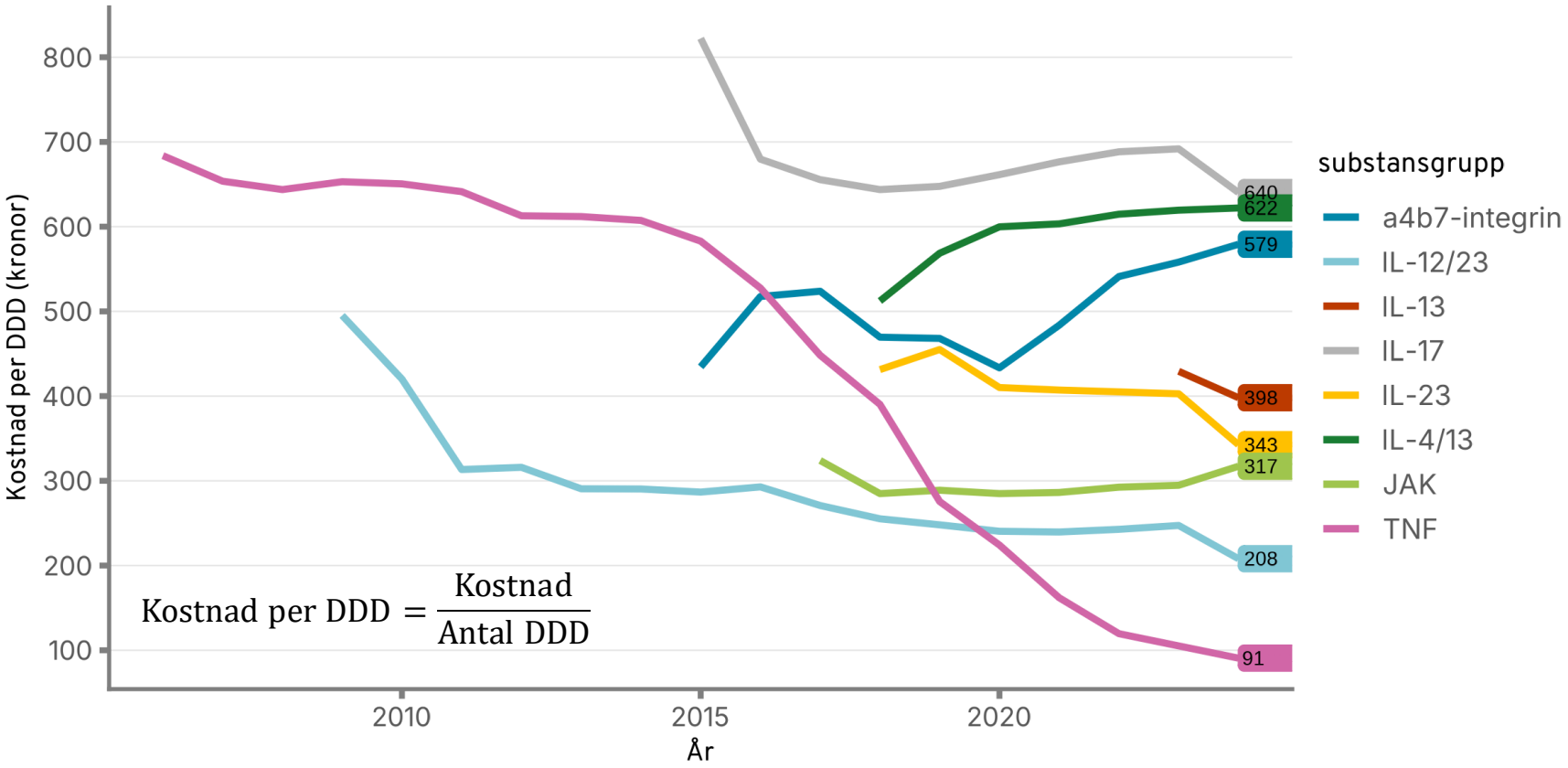

Grupp	Substans	DDD	Produktnamn
α4β7-integrin	vedolizumab	5,4 mg	Entyvio
IL-12/23	ustekinumab	0,54 mg	ex Stelara
IL-13	tralokinumab	16,1 mg	Adtralza
IL-13	lebrikizumab		Ebglyss
IL-17	sekukinumab	10 mg	Cosentyx
IL-17	ixekizumab	2,9 mg	Taltz
IL-17	bimekizumab	5,7 mg	Bimzelx
IL-23	guselkumab	1,79 mg	Tremfya
IL-23	tildrakizumab	1,11 mg	Ilumetri
IL-23	risankizumab	1,67 mg	Skyrizi
IL-4/13	dupilumab	21,4 mg	Dupixent
JAK	abrocitinib	0,15 g	Cibinqo
JAK	tofacitinib	10 mg	Xeljanz
JAK	baricitinib	3 mg	Olumiant
JAK	upadacitinib	15 mg	Rinvoq
JAK	filgotinib	0,2 g	Jyseleca
JAK	deukravacitinib	6 mg	Sotyktu
JAK	ritlecitinib	50 mg	Litfulo
TNF	etanercept	7 mg	ex Enbrel
TNF	infliximab	3,75 mg	ex Remicade
TNF	adalimumab	2,9 mg	ex Humira
TNF	certolizumabpegol	14 mg	Cimzia
TNF	golimumab	1,66 mg	Simponi

TLV

Substansmixen påverkar kostnaden för en dygnsdos i en region

År 2024 kostar en dygnsdos…

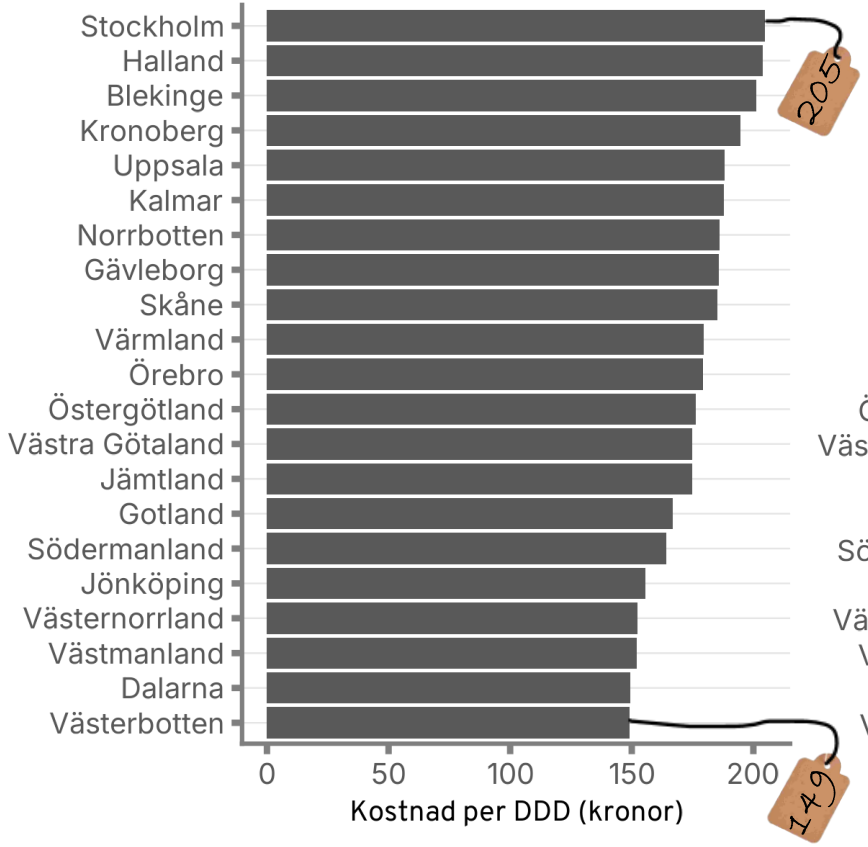

Substansmix per region, år 2024

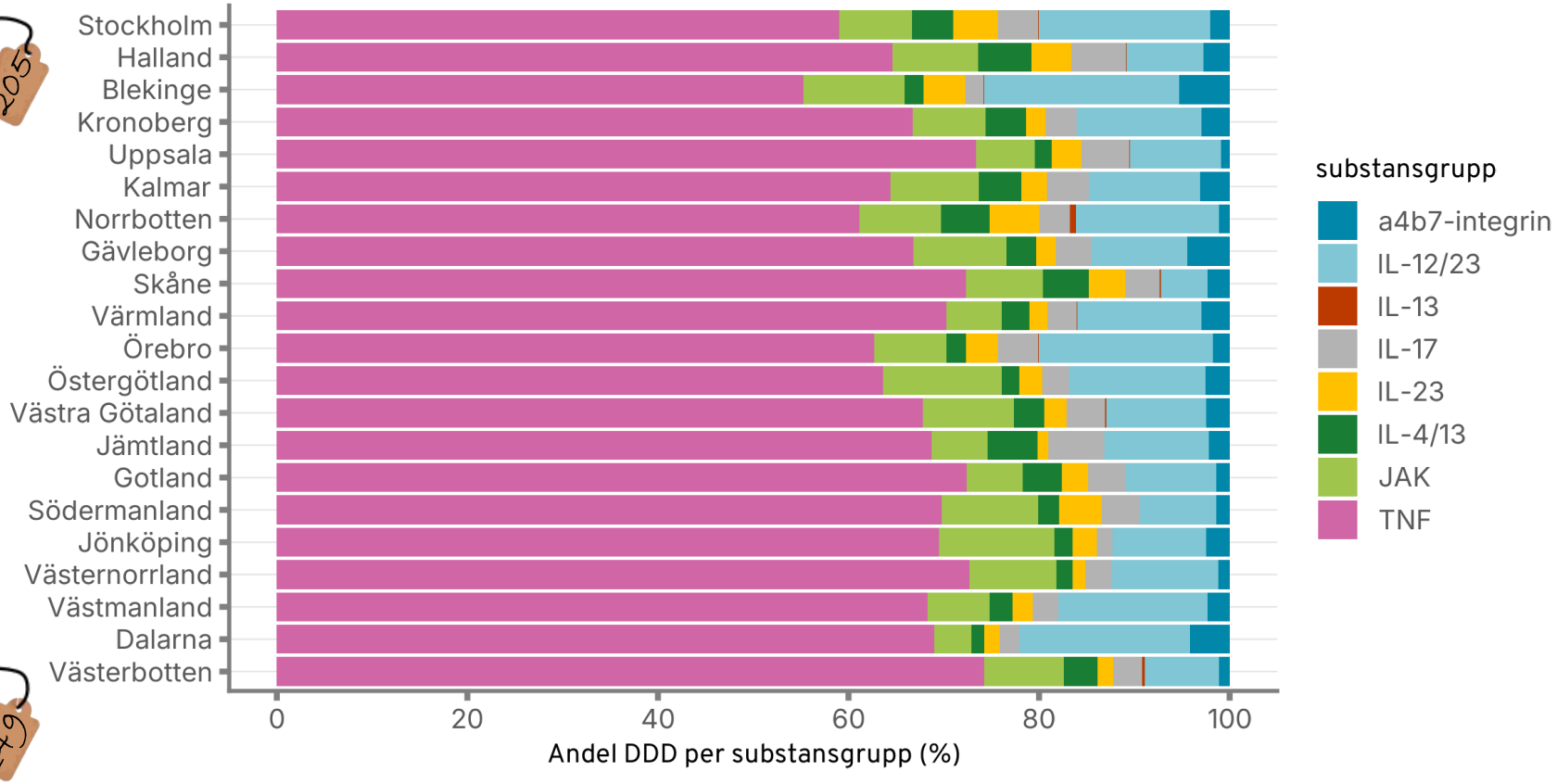

$$\text{Kostnad per DDD} = \frac{\text{Kostnader TNF, IL, JAK, integrin}}{\text{Antal DDD}}$$

Kostnad per DDD minskar i takt med att priser på TNFα-hämmare sjunker

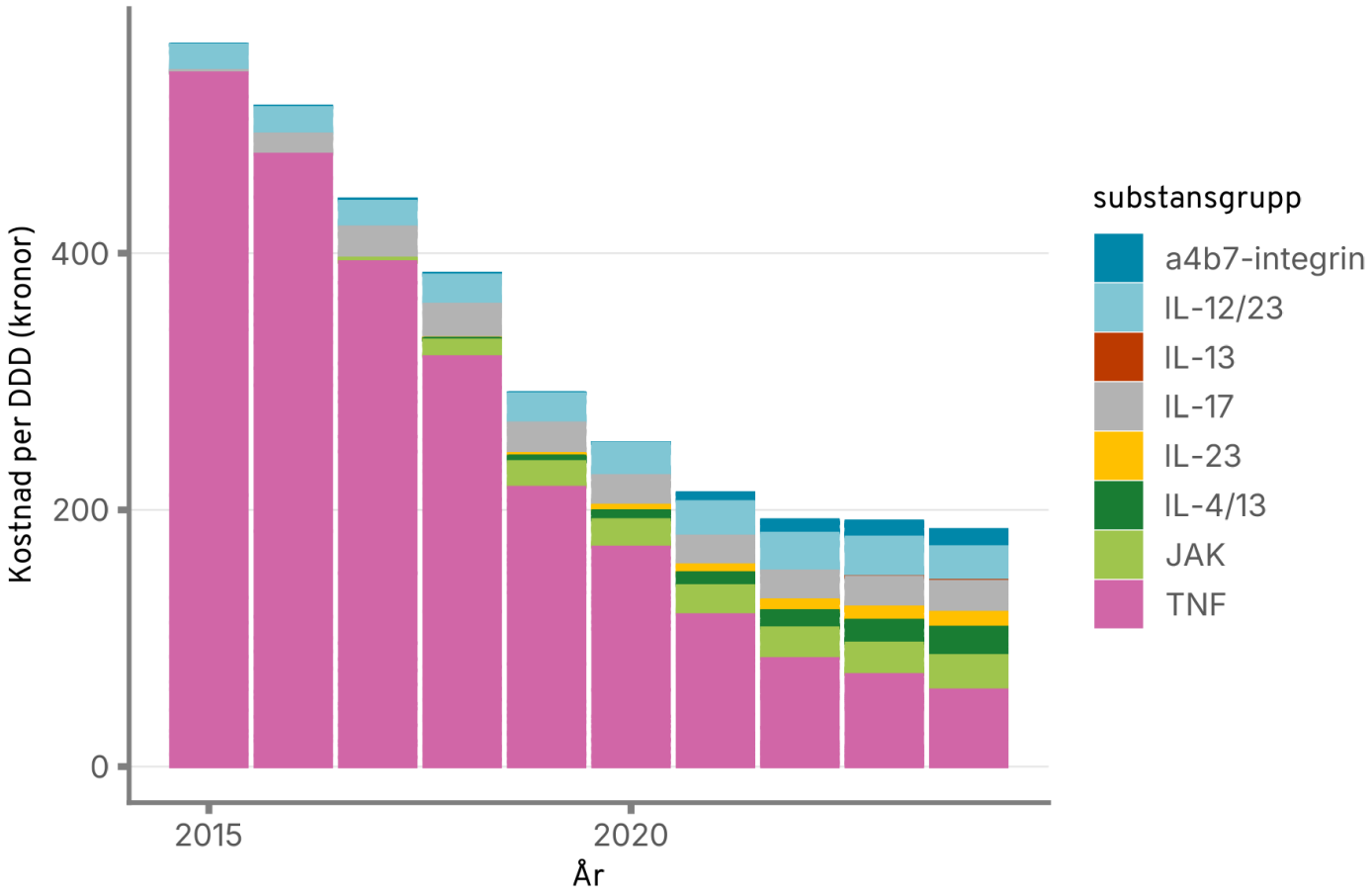

- Kostnader per år för hela riket från 2015.
- Stapelns höjd visar Kostnad per DDD per år, d.v.s. samtliga kostnader för de utvalda läkemedel delat med summan av antal DDD i dessa uttag.
- Färgerna inom varje stapel anger kostnadsandel av respektive substansgrupp som den genomsnittliga DDD består av.
- Kostnadsminskningen för TNF förklaras till stor del av att priserna på TNF har gått ner.

TLV

Egen inläsning

Kostnad per DDD, per region

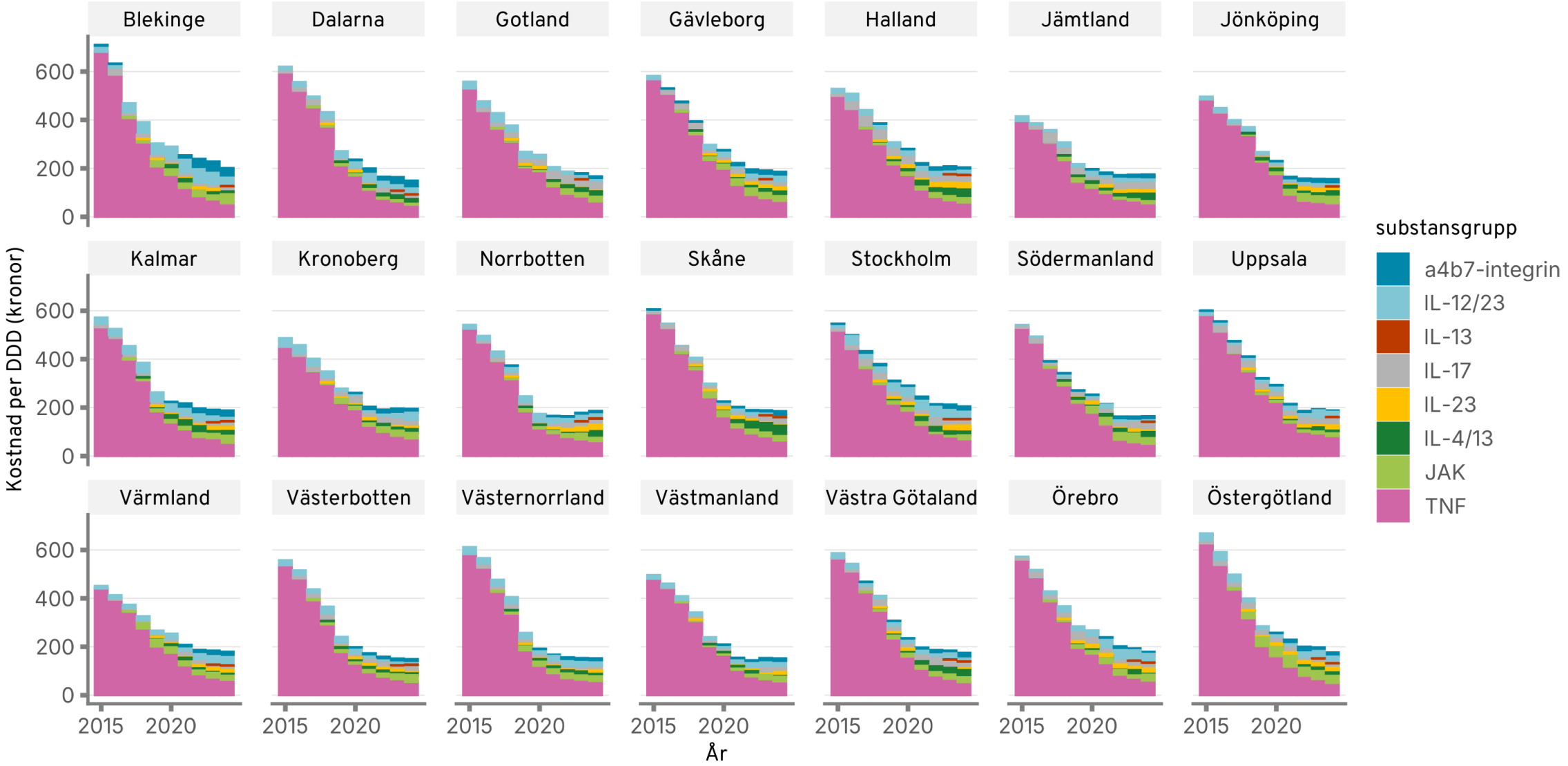

Agenda	Hålltider
• TLV hälsar välkomna	12:30-12:40
• Bakgrund och syfte med temat	12:40-12:50
• Övergripande kostnadsanalys	12:50-13:15
• **Översikt av grupper, subventioner och omprövningar**	**13:15-13:45**
• Summering och avslut	13:45-14:00

TLV

Kostnader TNFα-hämmare, per produkt

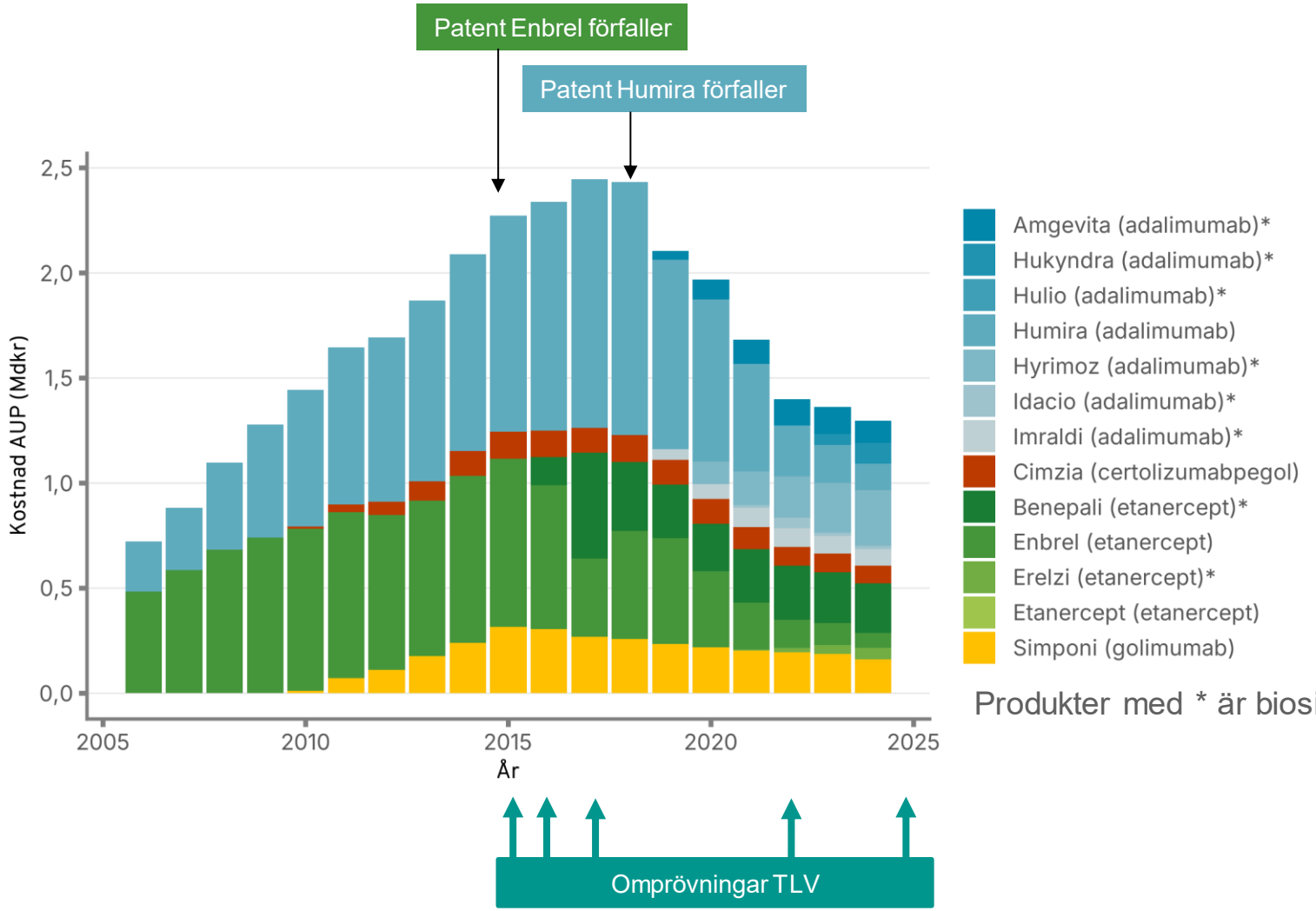

Produkter med * är biosimilarer

- Den första TNFα-hämmaren, Enbrel (etanercept) godkändes 2000 i Sverige och har funnits i förmånerna sedan 2003.
- TLV har omprövat TNFα-hämmarna flera gånger.
- Konkurrensen har lett till att kostnaderna har gått ner.

Nyinsättningar ökar fortsatt för bland andra TNFα-hämmare

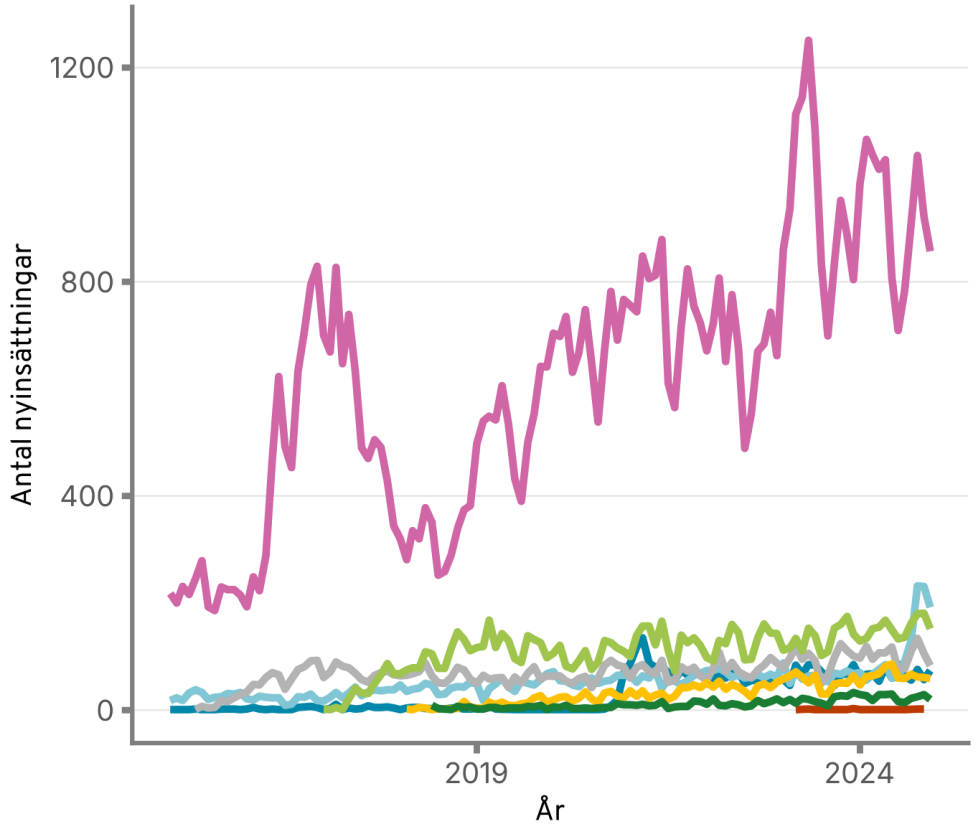

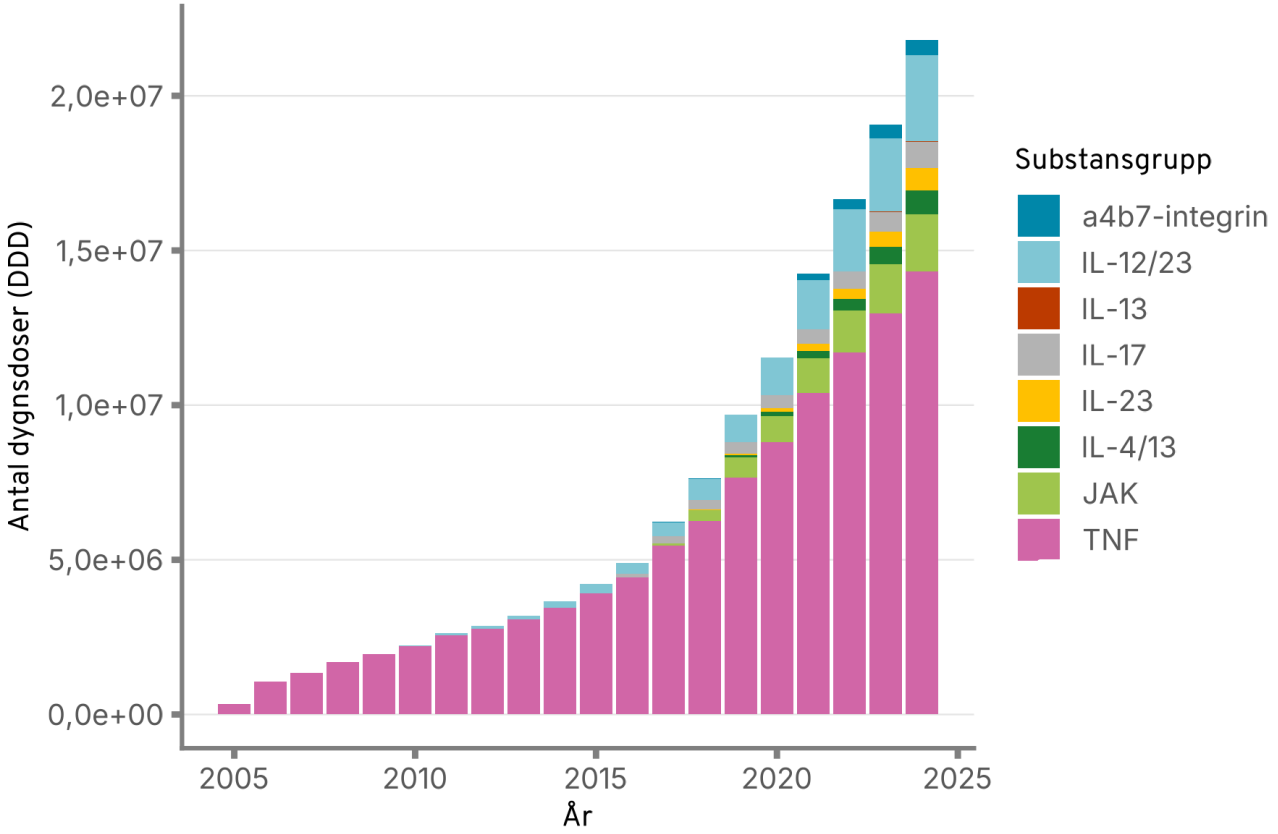

Återbäring från avtal gav stora besparingar på TNF-området

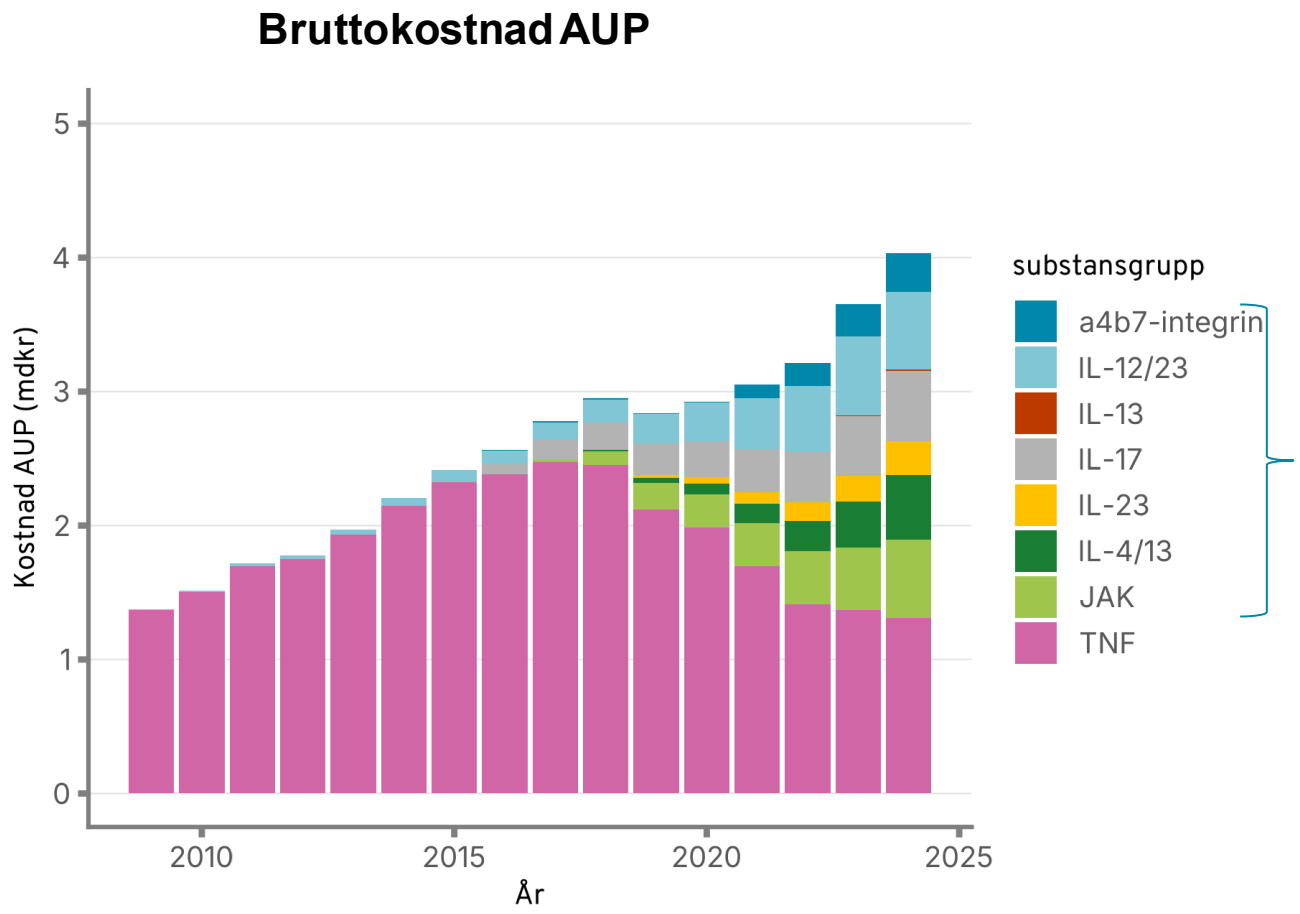

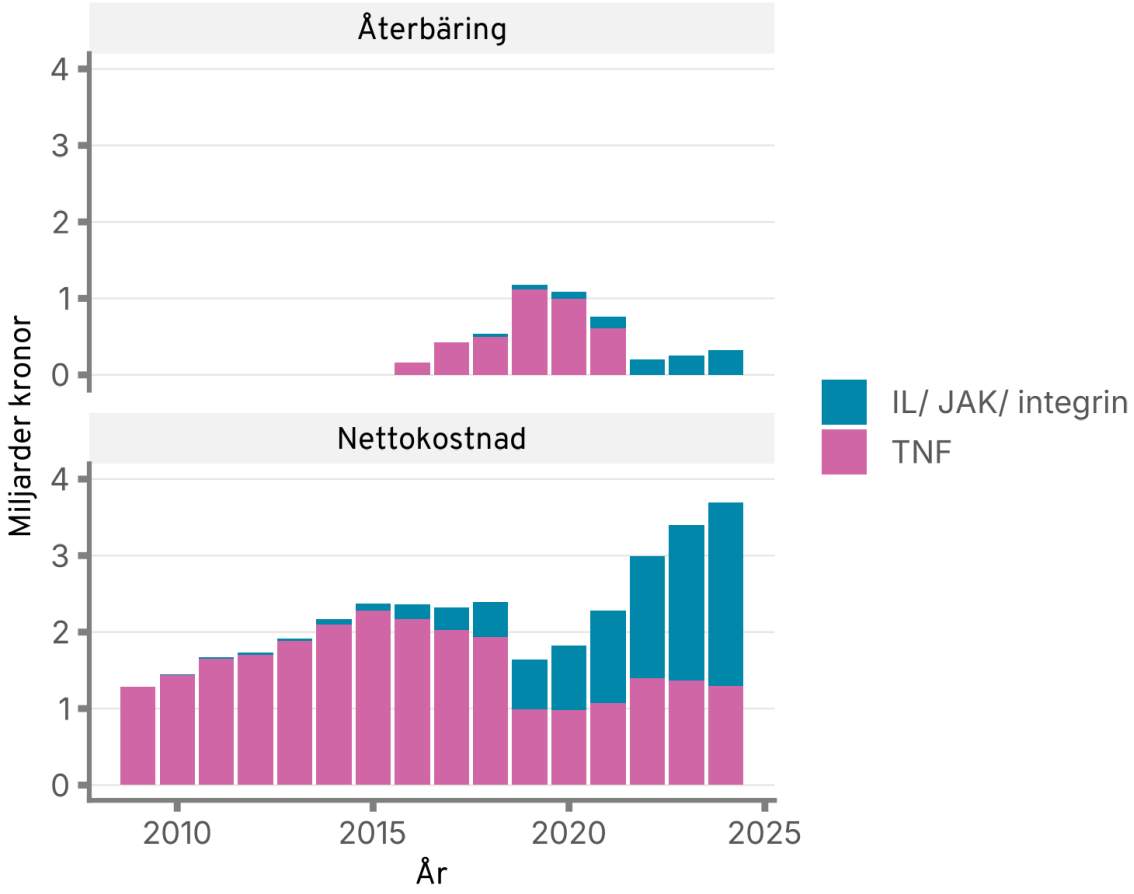

Konkurrens från biosimilarer sänkte priserna på TNFα-hämmarna

Figur 18. Pris-, volym- och kostnadsutveckling efter att konkurrens uppstått: etanercept och adalimumab
Prisdynamiken för adalimumab och etanercept från start av konkurrens till februari 2023

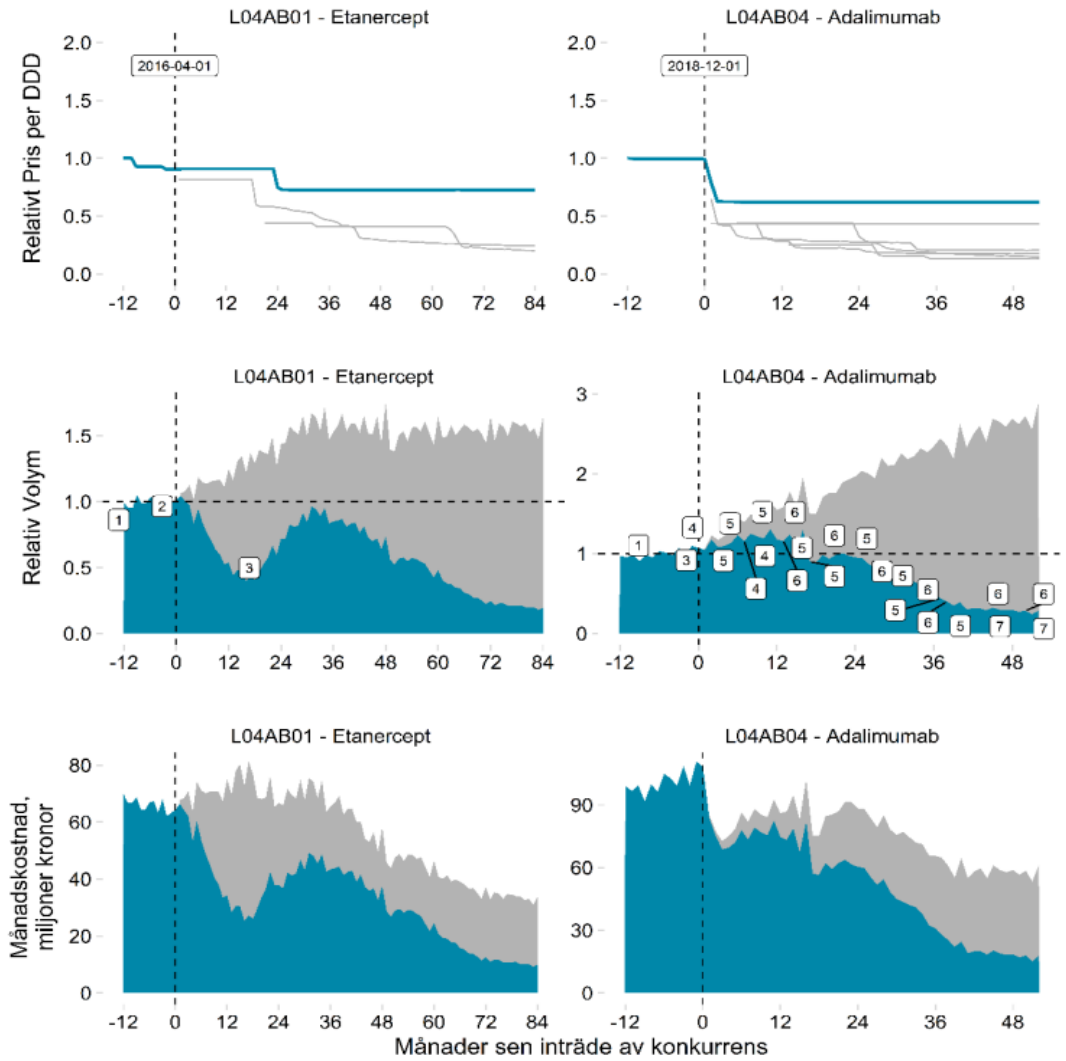

Biosimilar Original

- Biosimilarerna har ett lägre pris än originalet
- En stor andel av patienter har bytt över till biosimilarer vilket har gjort att kostnaderna för området har sjunkit, trots ökande volymer
- Konkurrenssituationen är dock trögare jämfört med den för generika (inom PV-systemet)

Källa: TLV:s rapport Kostnadsutveckling och långsiktigt hållbar finansiering av läkemedel, 2023 https://tinyurl.se/csg

TLV

Indikationer IL-17- och IL-(12/)23-hämmare överlappar delvis

	HUD		Reumatologi			IBD	
Produkt	**plackpsoriasis**	**hidradenitis suppurativa**	**psoriasisartrit**	**ankyloserande spondylit**	**juvenil idiopatisk artrit**	**ulcerös kolit**	**Crohns sjukdom**
Ustekinumab (Stelara och biosim.)	X		X			X	X
Cosentyx	X	X	X	X	X		
Taltz	X		X	X			
Kyntheum	X						
Tremfya	X		X			X	X
Ilumetri	X						
Skyrizi	X		X			X	X
Bimzelx	X	X	X	X			

TLV

Egen inläsning

Kostnader IL-17- och IL-(12/)23-hämmare, per produkt

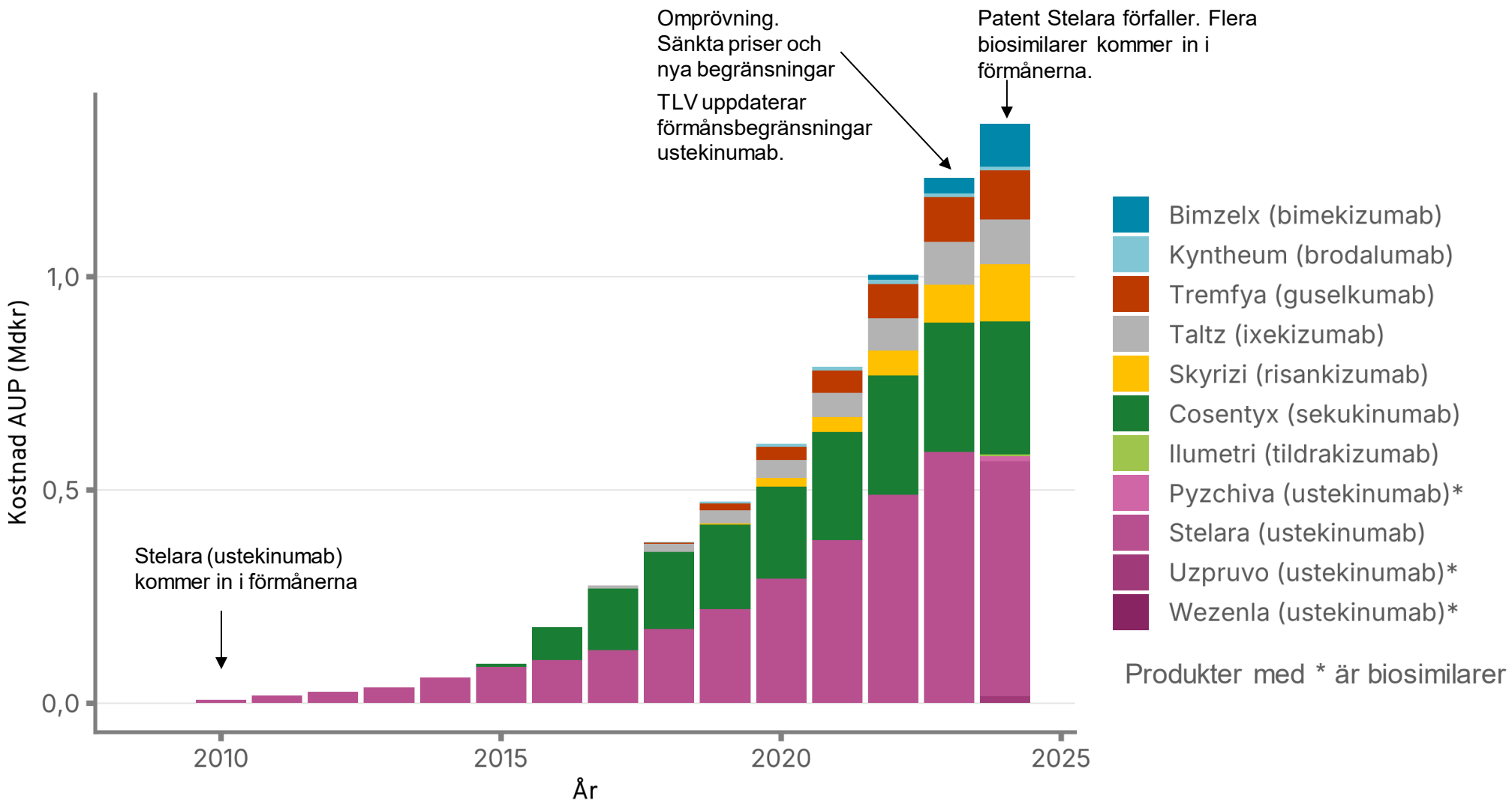

Biosimilarer har bidragit till konkurrens och lägre priser för ustekinumab

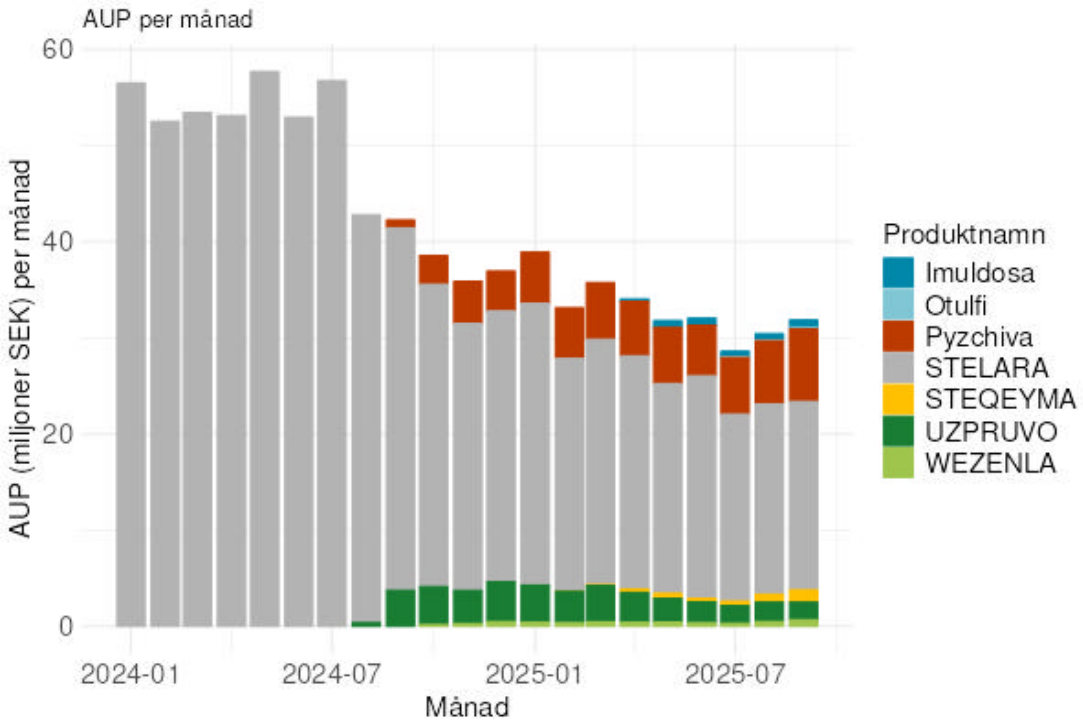

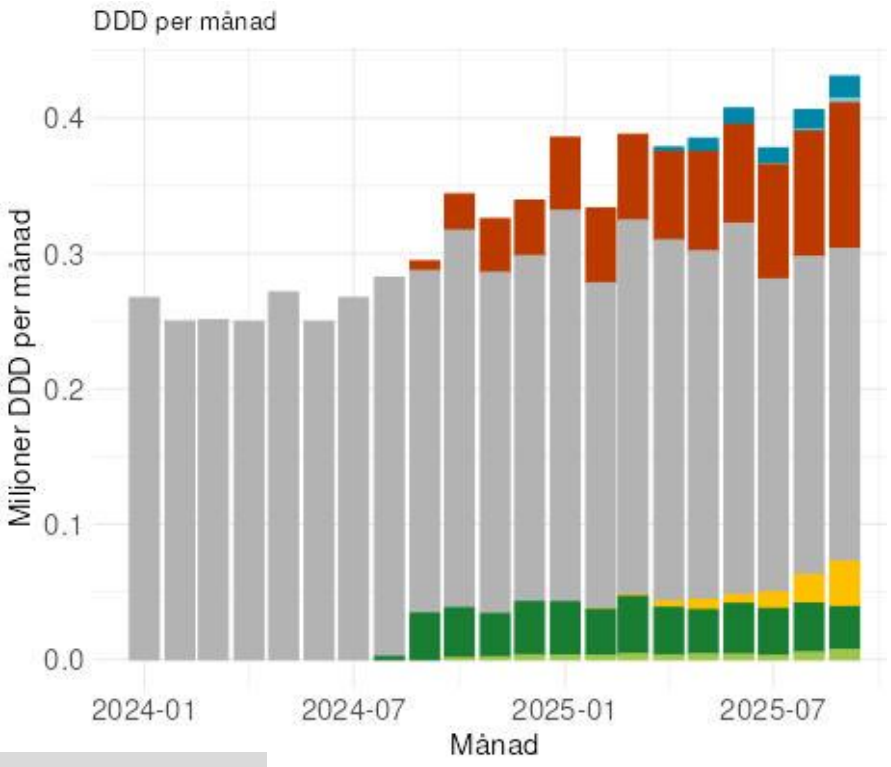

I juli 2024 kom den första biosimilaren in i förmånerna och subventionsbegränsningen för Stelara och biosimilarer ändrades

Stora regionala skillnader i användning av biosimilarer av ustekinumab

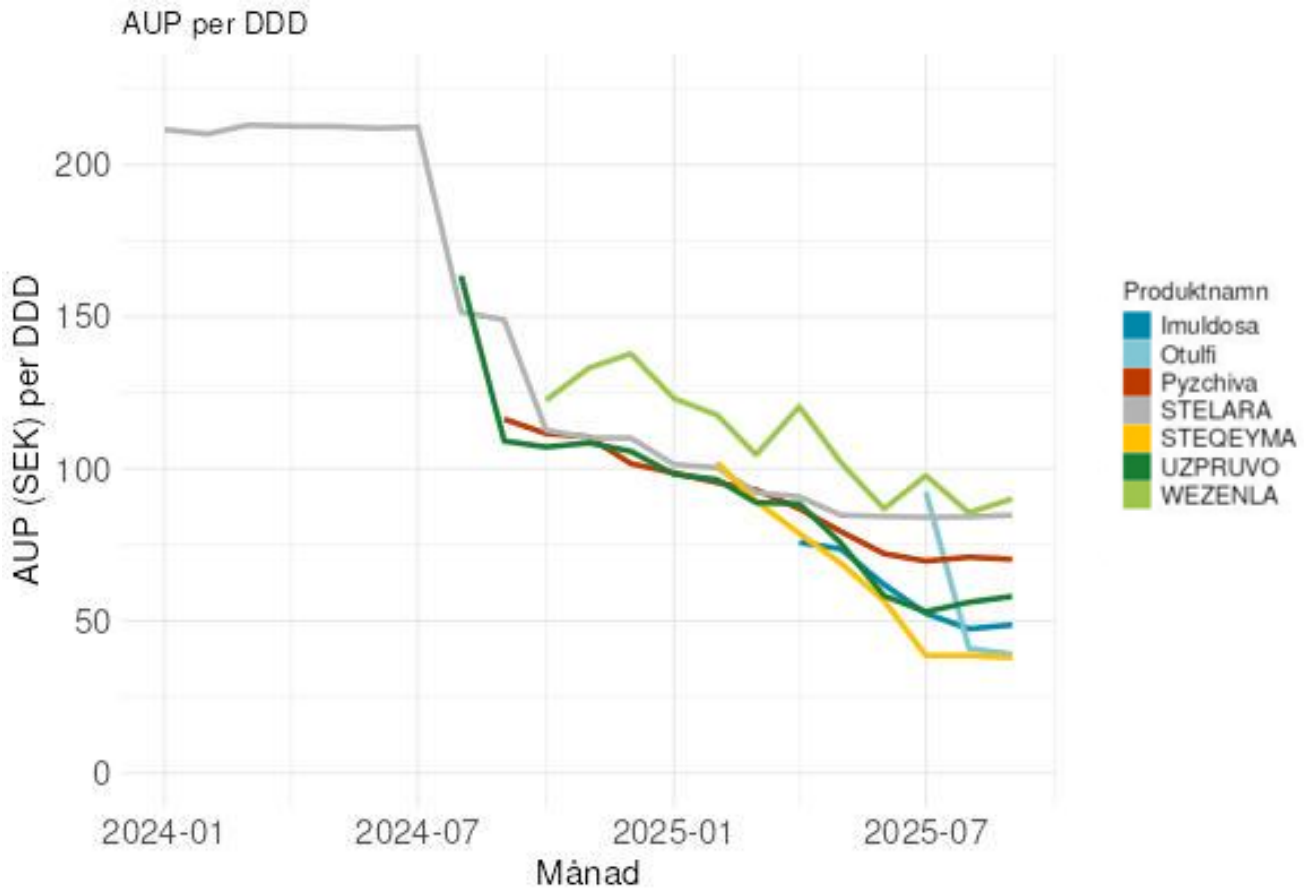

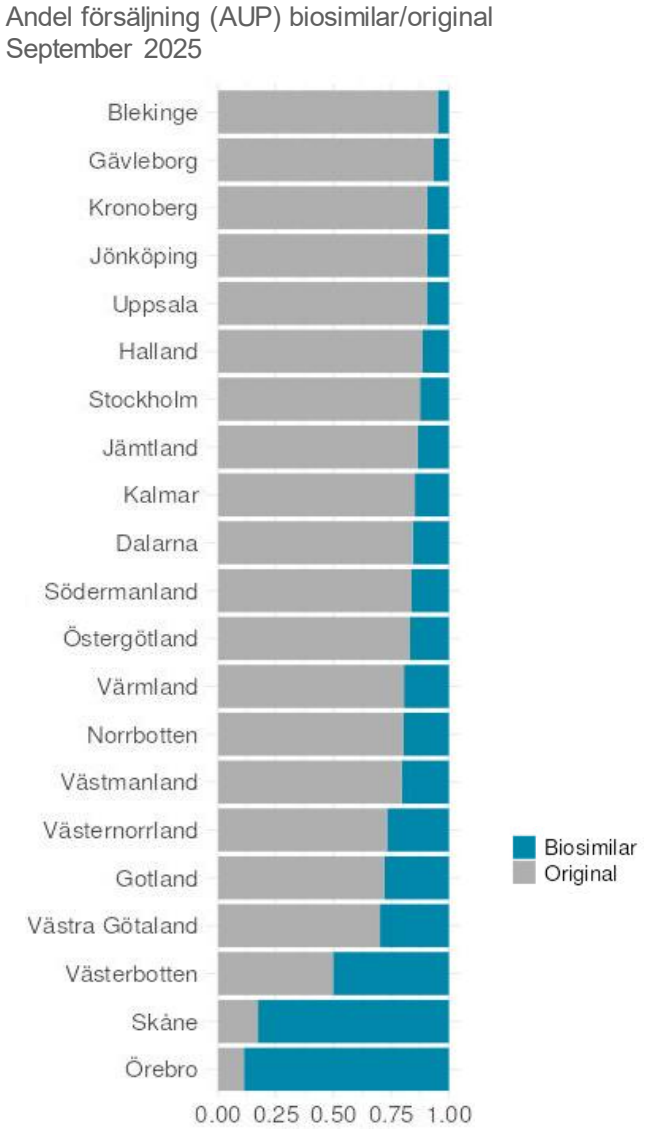

Priserna för de billigaste biosimilarerna är nu ca 16% procent av tidigare priset för Stelara
se aktuella priser i https://tlvanalys.shinyapps.io/biosimilarpriser/

För JAK-hämmarna finns det avtal som dämpar kostnaderna

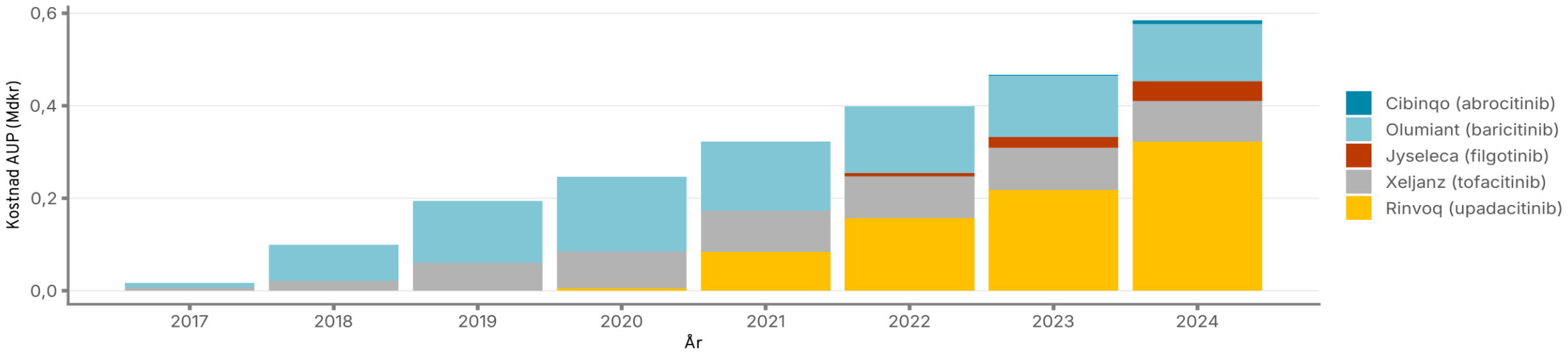

Xeljanz och Olumiant kommer in i förmånen för RA (begränsad till efter DMARD). TLV bedömer jämförbar effekt med etanercept. Jämförbar kostnad per patient och år.

Xeljanz får generell subvention (RA, UC, PA) med avtal

Rinvoq får begränsad subvention för RA- efter TNF

Jyseleca får begränsad subvention för RA- efter TNF

Rinvoq: för AD, begränsning efter topikal/ systemisk behandling

Cibinqo: för AD, begränsning efter topikal/ systemisk behandling.

Trepartsförhandlingar för TNF och JAK.

TLV omprövar Xeljanz och Olumiant: begränsad subvention till efter TNF

Tidslinje

2017 2018 2020 2021 2022 2023 2024

TLV

Historia $\alpha_4\beta_7$-integrin hämmare

- Entyvio pulver till infusion ingår i förmån sedan 2014
- En beredning för subkutan injektion beviljades subvention under 2020

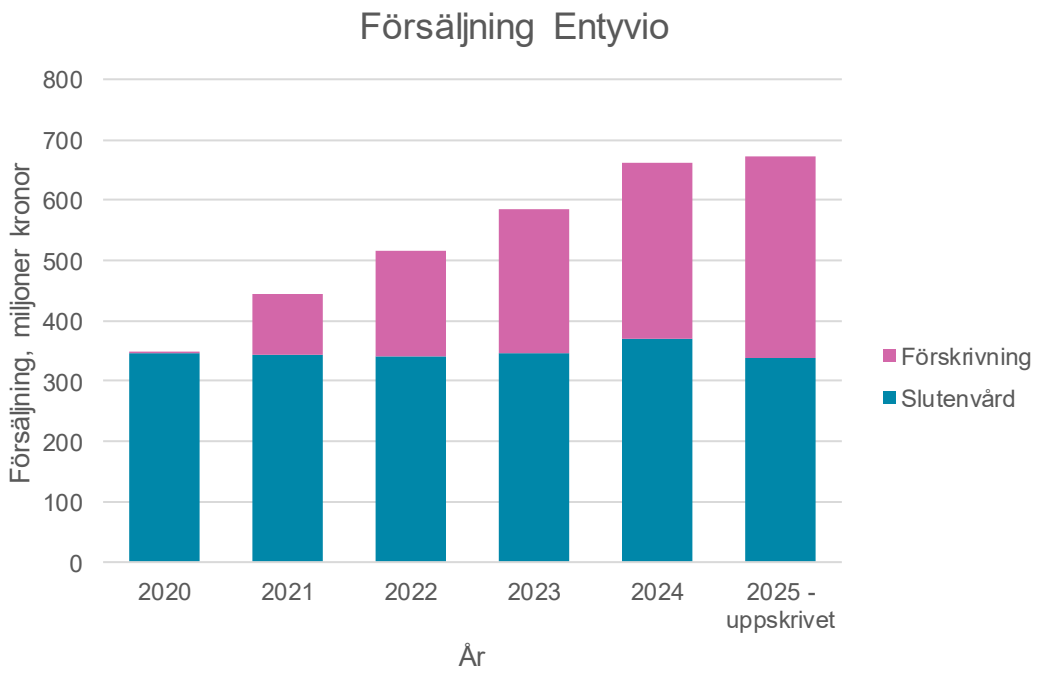

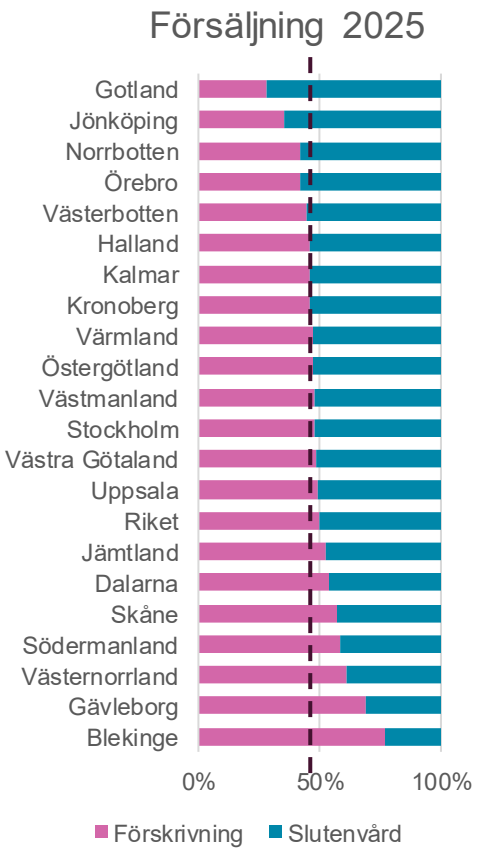

Skillnader i andel förskrivning på recept (Gotland 28%, Blekinge 77%)

IL-(4/)13-hämmare i förmånerna

- Dupixent kom först in i förmånerna med indikation svår atopisk dermatit
- Fler indikationer har tillkommit för Dupixent, varav några har subvention
- Nya IL-13-hämmare på området atopisk dermatit: Ebglyss och Adtralza som också har avtal sedan årsskiftet

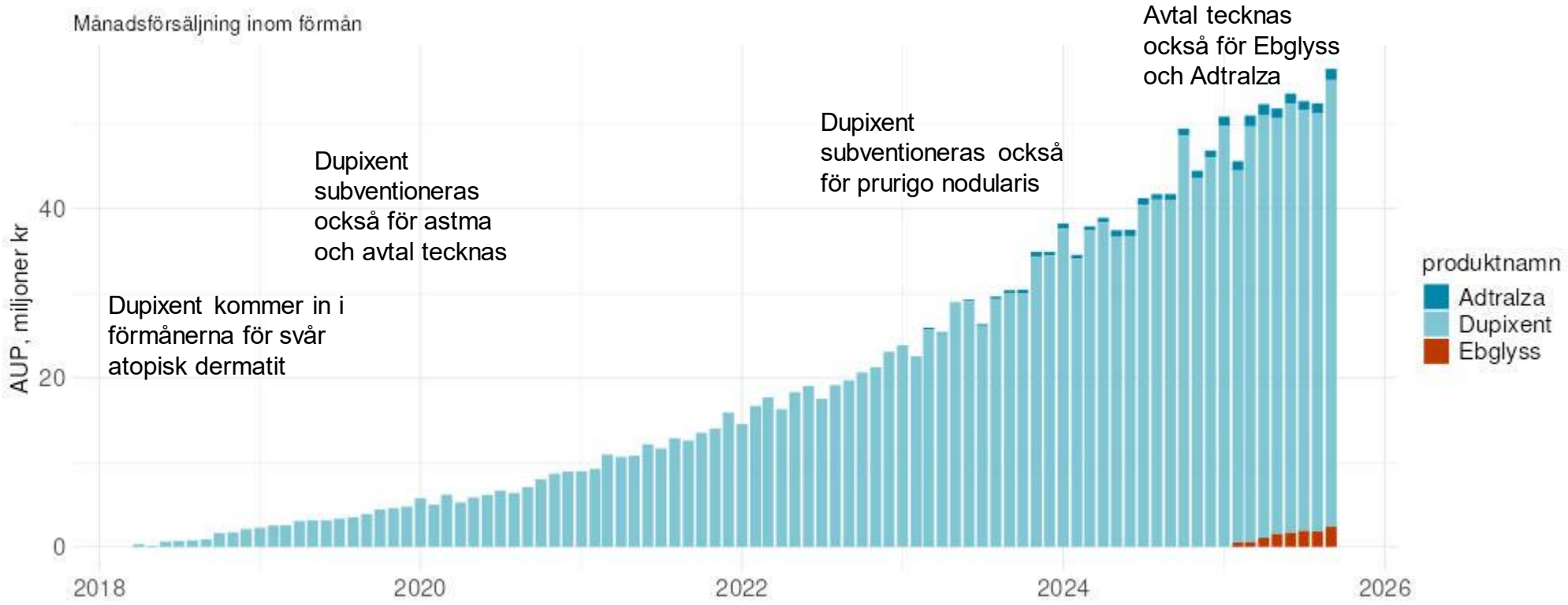

Dupixent har många godkända indikationer, varav tre är subventionerade

Indikation för patienter med minst ett uttag av Dupixent inom förmånen under 2024

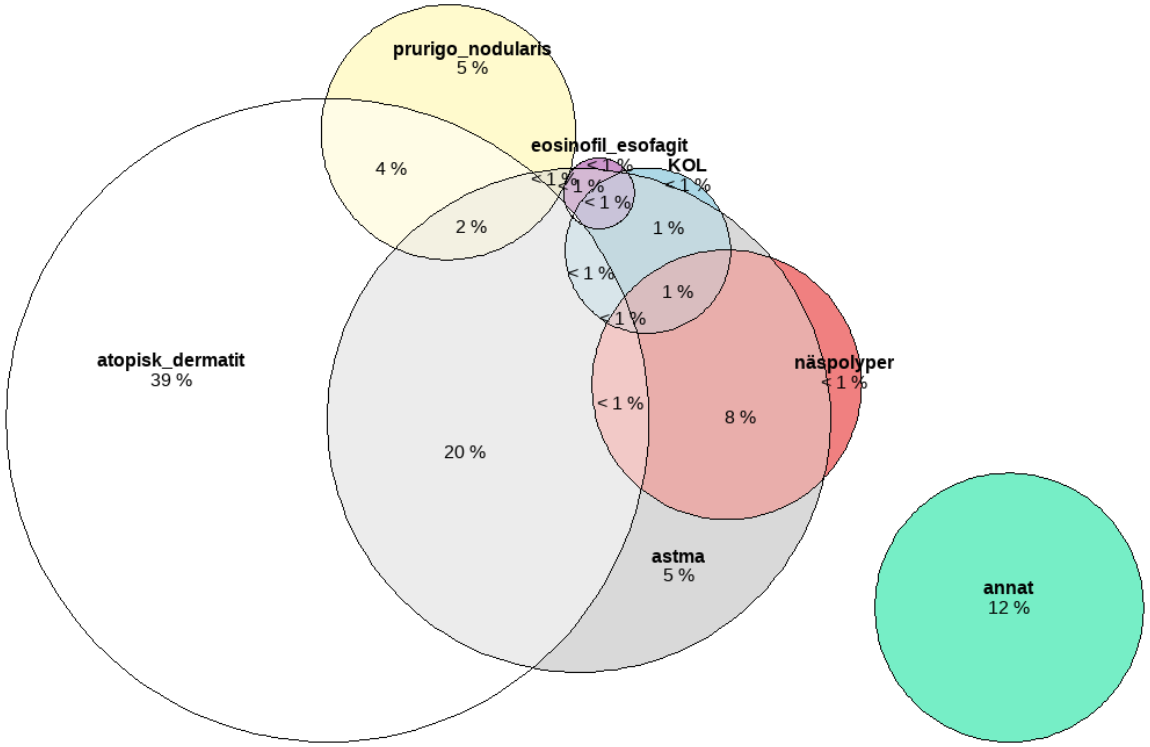

Kostnader för Dupixent per diagnos

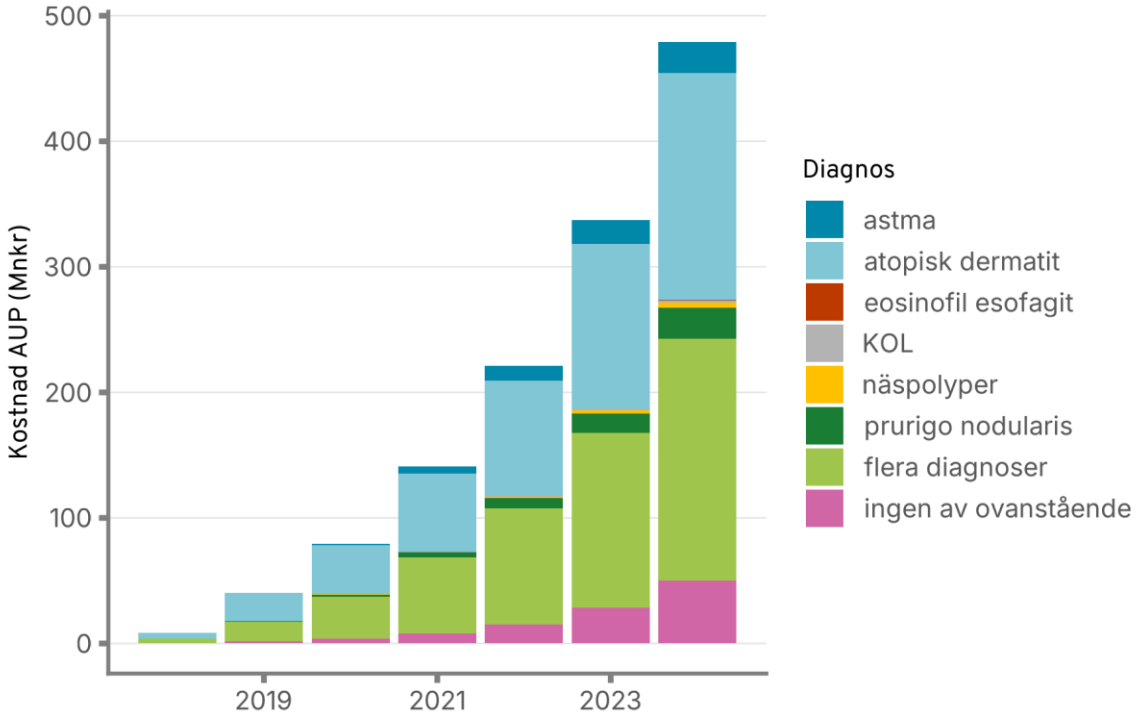

Dupixent – användningen skiljer sig mellan regioner

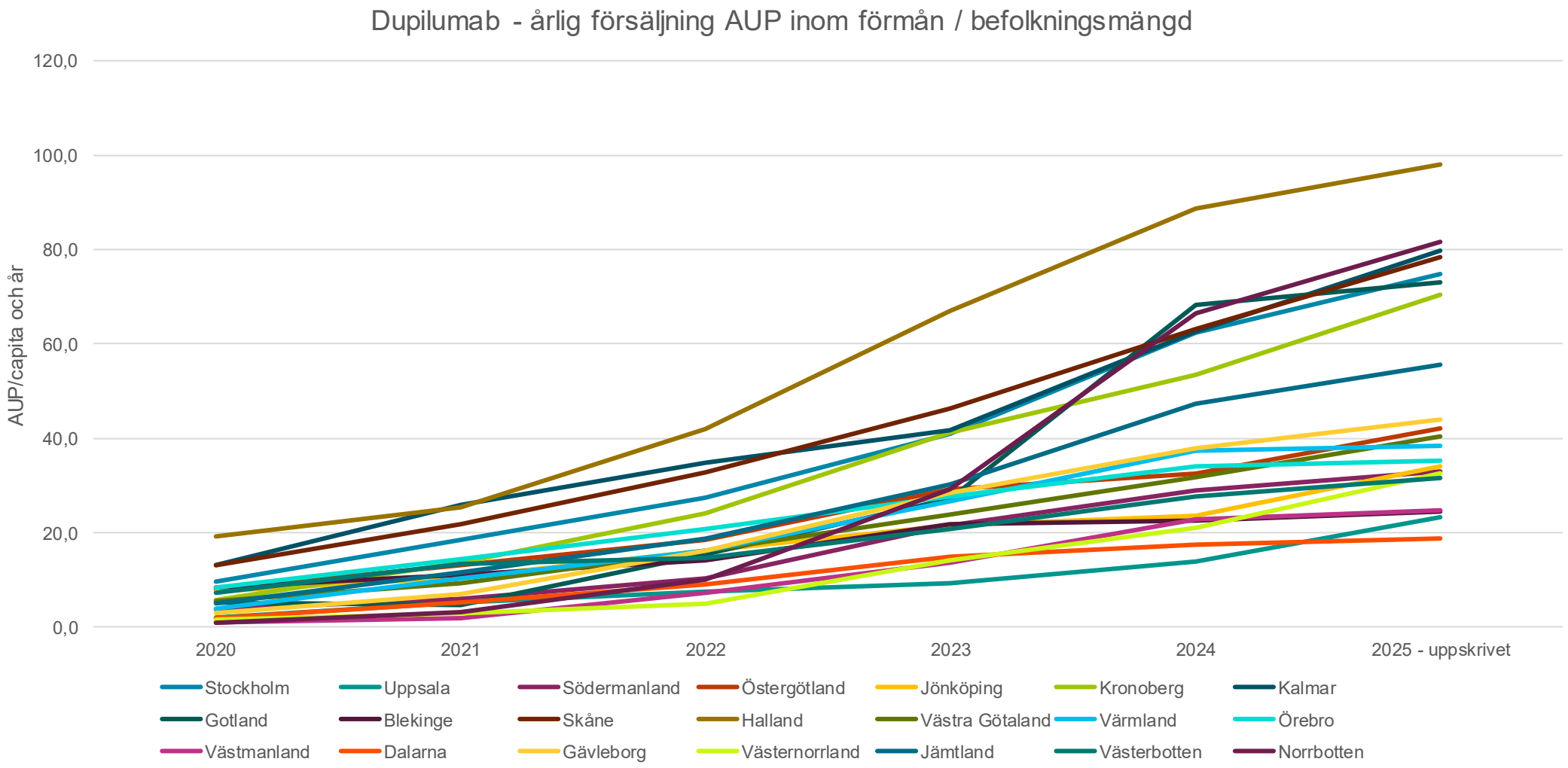

Dupixent – användningen skiljer sig mellan regioner

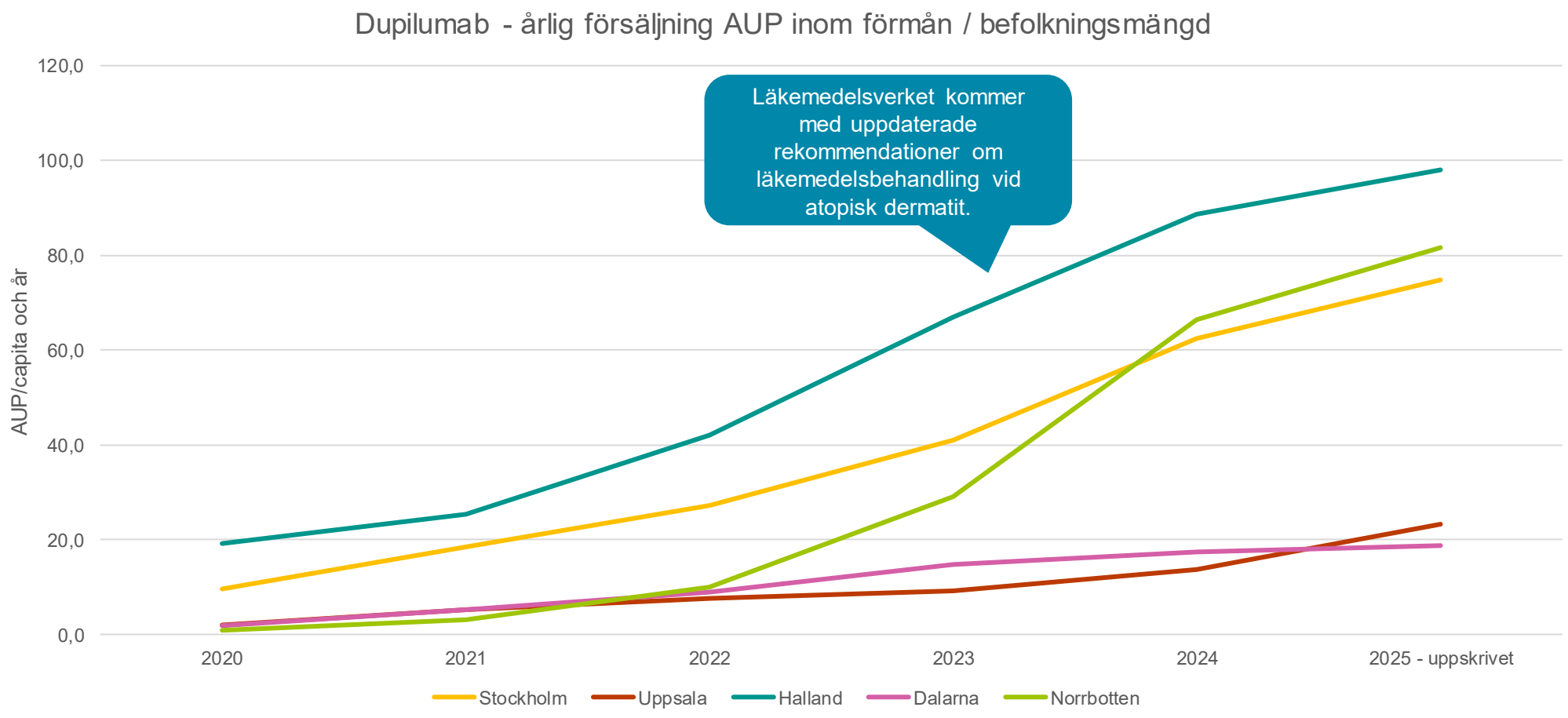

Agenda	Hålltider
• TLV hälsar välkomna	12:30-12:40
• Bakgrund och syfte med temat	12:40-12:50
• Övergripande kostnadsanalys	12:50-13:15
• Översikt av grupper, subventioner och omprövningar	13:15-13:45
• **Summering och avslut**	**13:45-14:00**

TLV